

**ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ**
**ELECTRONIC RESOURCES AND INFORMATION
AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES**

УДК 021.61:[027.7:004(477)]

DOI: 10.31866/2617-796X.6.1.2023.283989

Надія Горбач,

*кандидат філологічних наук,
завідувач бібліотеки Комунального закладу вищої освіти
«Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради,
Луцьк, Україна
nadiagorbac@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-5593-6952>*

Наталія Ляшук,

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри інформаційної діяльності та туризму,
Заклад вищої освіти «Відкритий міжнародний університет
розвитку людини “Україна”»,
Луцьк, Україна
nat_lashuk@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-1305-2227>*

**ПРИНЦИПИ ТА ПЕРЕВАГИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО
РЕПОЗИТАРІЮ В БІБЛІОТЕКАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
(НА ПРИКЛАДІ КЗВО «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ» ВОЛИНСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ)**

Мета статті – визначити основні принципи ефективності роботи електронного репозитарію, вивчити досвід і переваги впровадження інститутського репозитарію в закладі вищої освіти, а також дослідити проблеми, з якими зіштовхуються користувачі в процесі роботи з інститутським репозитарієм.

Методи дослідження ґрунтуються на аналізі та синтезі, що дало змогу узагальнити попередні наукові доробки з досліджуваної проблеми та зробити самостійні висновки. У роботі також застосовано метод соціологічного опитування у формі анкетування для визначення проблем, що виникають у користувачів у процесі роботи з репозитарієм.

Наукова новизна полягає в з'ясуванні основних принципів запровадження бібліотеками закладів вищої освіти системи електронного репозитарію; вивченні переваг роботи інституційного репозитарію на протигагу бібліотечним фондам і архівам. Застосування соціологічного опитування у формі анкетування дало змогу виявити певні труднощі та недоліки роботи інституційного репозитарію.

Висновки. Визначено основні принципи та надано певні рекомендації для проектування роботи системи електронного репозитарію, що враховані під час запровадження інституційного репозитарію КЗВО «Луцький педагогічний коледж» ВОР. З'ясовано важливість проведення соціологічного опитування на початкових етапах роботи інституційного репозитарію для вивчення потреб користувачів і створення якісного інформаційного продукту. Серед труднощів, що виникали в користувачів, і недоліків у роботі репозитарію виявилися такі: сканування опублікованих документів (в окремих випадках); відсутність повнотекстових документів; уведення метаданих, ключових слів; неможливість автоматичного завантаження публікацій з Google Scholar; часові ресурси, які потрібно витратити на завантаження публікацій. Анкетування забезпечило зворотний зв'язок з користувачами, допомогло виявити потреби авторів і користувачів, установити чітку мету та завдання інститутського репозитарію, сприяло популяризації використання відкритих джерел. Попри певні недоліки інституційний репозитарій постає ефективним інструментом інформатизації сучасного бібліотечного сервісу. Установлено, що ефективна робота інституційного репозитарію забезпечує розвиток науково-освітньої діяльності закладу вищої освіти.

Ключові слова: інституційний репозитарій; заклад вищої освіти; бібліотека; відкриті дані; наукова діяльність; електронний архів; програмне забезпечення Dspace.

Вступ. Сучасний світ інтернет-технологій перебуває в постійному розвитку та пошуку нових рішень. Відповідно бібліотечно-інформаційні послуги безперервно видозмінюються, оновлюються та оптимізуються. Великої ваги набуває збереження, систематизація наукових напрацювань і постійний відкритий доступ до них. Одним з різновидів безперервного доступу до наукових робіт певної установи є інституційний репозитарій (далі – ІР). Це свого роду електронний архів, онлайн-система для тривалого зберігання, керування, накопичення та забезпечення надійного відкритого доступу до результатів наукових досліджень викладачів і здобувачів освіти. Сьогодні електронні репозитарії широко використовуються в наукових та академічних установах для зберігання та поширення наукової інформації. Університетський репозитарій може містити наукові публікації, дисертації, тези конференцій, навчальні матеріали й інші наукові документи. Проте немає єдиної оптимальної моделі інститутського репозитарію. Робота репозитарію має проектуватися під інформаційні потреби користувачів. У цьому контексті постає важливість вивчення механізму якісної роботи репозитарію для зручності використання та задоволення інформаційних запитів користувачів.

Метою статті є вивчення досвіду впровадження інститутського репозитарію в закладі вищої освіти, визначення основних принципів ефективності роботи електронного архіву в бібліотеці КЗВО «Луцький педагогічний коледж» ВОР.

Результати дослідження. Перші цифрові репозитарії з'явилися в середині 90-х років. Однією з прогресивних установ, що запровадила цифровий репозитарій, була університетська бібліотека Корнельського університету в США. У 1995

році бібліотека запустила проєкт «Cornell Digital Library», метою якого було створення цифрової бібліотеки, яка містила б матеріали з різних галузей знань. Перший прогрес у створенні інтегрованого цифрового репозитарію описано в праці «*Building large-scale digital libraries*» («*Створення великомасштабних електронних бібліотек*»). *Автори репрезентують досвід* програми інтелектуальної інтеграції інформації DARPA, NASA та NSF, у якій взяли участь 6 університетів США: Стенфордський університет, університет Карнегі-Меллона, університет Каліфорнії (Берклі), університет Мічигану, університет Іллінойсу, університет Каліфорнії (Санта-Барбара). Цей проєкт став одним з перших у світі проєктів зі створення цифрової бібліотеки та мав великий вплив на розвиток цифрових репозитаріїв у майбутньому (Schatz and Chen, 1996).

За даними Міжнародного реєстру репозитаріїв відкритого доступу (Registry of Open Access Repositories), у світі зареєстровано 5549 електронних репозитаріїв різних установ, в Україні – 120 репозитаріїв. За останні 10 років українські наукові та навчальні установи все активніше запроваджують і розвивають інститутські репозитарії. Українські науковці, такі як Л. Бакуменко (2011), В. Олексюк, О. Олексюк (2014), уже дослідили поняття та функції електронного репозитарію, описали систему, види електронних архівів. Зокрема питання про роль репозитаріїв у науковій комунікації розкрито в статтях Т. Ярошенко (2011), Т. Луцишиної (2015). Проблемі впровадження, розвитку та використання інституційних репозитаріїв присвячені праці В. Белінської, Н. Мороз (2013).

Ідею відкритої науки докладно розкрито в монографії «Національний репозитарій академічних текстів». Відкриті електронні архіви (репозитарії) розпочинають нову епоху в системі збереження та поширення результатів наукових досліджень (Чмир та ін., 2017). Т. Ярошенко, О. Сербін, О. Ярошенко (2022) у своїй науковій статті описують ключову роль університетів і бібліотек у розвитку сучасної відкритої наукової комунікації.

Здійснивши аналіз технічних характеристик щодо роботи електронних архівів і узагальнивши досягнення наукових досліджень про впровадження інституційних репозитаріїв, можемо констатувати, що інституційні репозитарії мають різні форми та функції, тому немає універсальної моделі, яка підходила б для всіх установ. Проте досвід українських університетів показує, що перед упровадженням і проєктуванням структури інституційного репозитарію в установі варто керуватися певними загальними рекомендаціями та принципами:

1. Визначення цілей і завдань репозитарію: перед створенням репозитарію потрібно визначити, які цілі він має виконувати, для яких користувачів буде призначений, яка мета йому потрібна і які функції він має виконувати.
2. Вибір платформи та програмного забезпечення для створення репозитарію. Це може бути, наприклад, програмне забезпечення DSpace, EPrints, Fedora й інші.
3. Формування колекцій і матеріалів: визначення того, які матеріали мають зберігатися в репозитарії, як їх потрібно структурувати й організувати в колекції.
4. Розробка політики авторських прав: потрібно розробити політику авторських прав, яка б установлювала правила розміщення та використання матеріалів у репозитарії.

5. Забезпечення метаданих: потрібно забезпечити належний опис матеріалів у репозитарії за допомогою метаданих, що допоможе користувачам швидше знаходити необхідні матеріали.

6. Популяризація та просування: важливо розробити стратегію просування та популяризації репозитарію серед наукової спільноти, а також надати інформаційну підтримку користувачам.

У межах дослідження зосередимося на практичній реалізації наведених рекомендацій під час формування репозитарію КЗВО «Луцький педагогічний коледж» ВОР. Репозитарій закладу освіти створений у 2022 році. Мета запровадження інституційного репозитарію – налагодження ефективної наукової комунікації, забезпечення відкритого доступу, репрезентації та систематизації навчальних і наукових праць (на першому етапі співробітників – надалі здобувачів вищої освіти) закладу вищої освіти. Важливим етапом стало визначення політики розвитку інституційного репозитарію, яка передбачає провадження принципу відкритої науки, оптимізацію дослідницької діяльності всіх учасників освітнього процесу, демонстрацію наукових інтересів і наукового потенціалу установи.

Обов'язки адміністрування та впорядкування репозитарію виконує бібліотека КЗВО «Луцький педагогічний коледж» ВОР. Базою для створення електронного архіву такого типу обрано платформу Dspace, що є відкритим програмним забезпеченням з необхідними інструментами для керування цифровими активами. Програмне забезпечення Dspace дає змогу спроектувати ієрархічну модель відповідно до структури закладу освіти. Файли, документи, публікації можна об'єднувати у фонди та підфонди, додавати до них описи, прикріплювати логотипи, тобто створити електронний архів у такому вигляді, як це зручно конкретному закладу вищої освіти.

Беручи до уваги особливості ПЗ DSpace, репозитарій КЗВО «Луцький педагогічний коледж» ВОР структуровано на сім фондів, майже кожен з яких містить окремі зібрання. Найбільш структурованими фондами в репозитарії коледжу є «Дисертації» та «Наукові статті». Логічним постає розподіл дисертацій за галузями знань, адже це значно спрощує пошук необхідної інформації. Якщо в закладі освіти з'являться фахівці з інших спеціальностей, можна внести зміни й додати нове зібрання з потрібною назвою.

Фахові наукові публікації викладачів КЗВО «Луцький педагогічний коледж» ВОР розміщено в 14 зібраннях відповідно до кафедр і циклових комісій, на яких працюють педагогічні та науково-педагогічні працівники. Це дає змогу здійснити аналіз публікаційної активності того чи того структурного підрозділу, зрозуміти коло наукових інтересів і досліджень, а також можливість кількісного аналізу публікацій.

Фонд «Наукові фахові видання КЗВО “ЛПК” ВОР» репрезентує фахові періодичні видання коледжу. У його зібраннях розміщено номери журналу «Академічні студії» – рецензованого видання, що публікує матеріали у вигляді наукових статей для їх поширення серед українських і зарубіжних дослідників: <http://academystudies.volyn.ua/index.php/pedagogy/homepage>.

Зібрання цього фонду розподілені відповідно до серій часопису, таких як «Педагогіка» та «Гуманітарні науки». У репозитарії КЗВО «ЛПК» ВОР розміщено всі номери часопису за 2021–2022 роки.

Структура репозитарію КЗВО «ЛПК» ВОР дає змогу здійснювати пошук і веде статистику матеріалів за різними критеріями. Перегляд матеріалів можливий за авторами (навпроти кожного прізвища відображається кількість завантажених публікацій; відповідно очолює список той, у кого їх найбільше в IP). Якщо матеріал має кілька авторів, то система дає можливість унести кожного з них й одразу ж відображає це в статистиці.

Наступний критерій пошуку – це теми (ключові слова), які додаються до кожної публікації під час її завантаження в репозитарій. Якщо потрібно здійснити пошук за ключовими термінами, то, натиснувши на потрібний, відображається кількість публікацій за такою темою, перелік авторів і назви самих матеріалів. Це дуже зручно для ведення конкретних досліджень, коли тема вже окреслена, а потрібно знайти джерельну базу. Ключові слова теж дають змогу сформулювати уявлення про коло наукових зацікавлень викладачів певного структурного підрозділу.

Третій критерій пошуку – дата випуску або рік публікації матеріалів у друкованих чи онлайн-виданнях. У репозитарії КЗВО «ЛПК» ВОР розміщено матеріали, що охоплюють часовий проміжок 1995–2022 років, тобто останні 27 років. Вони розміщені за кількісним критерієм, тобто від найбільшої кількості до найменшої. Найбільше вносили публікації протягом 2020–2022 рр. (226), далі 2010–2019 рр. (187), 2000–2009 рр. (10), 1995–1999 рр. (2). Кількість унесених публікацій за останні 10 років є досить значною, що свідчить про наукову активність закладу вищої освіти. Для рейтингу науково-педагогічних працівників особливо актуальними є публікації останніх 5 років, однак для збільшення індексу цитувань важливо, щоб якомога більше матеріалів було завантажено до IP.

Для популяризації інституційного репозитарію та вивчення проблем під час його застосування провели опитування серед науково-педагогічних і педагогічних працівників коледжу. Важливим для подальшої роботи було перше запитання анкети: «*Чи відомо Вам, що таке інституційний репозитарій?*». 80 % респондентів дали ствердну відповідь, 12 % відповіли, що мають поверхове уявлення про IP, ще 8 % дали заперечну відповідь. Така статистика свідчить, що практика розміщення наукових напрацювань в електронних архівах є поширеною та широківідомою. Остання категорія опитаних, які дали заперечну відповідь, – це люди старшого віку, що звикли працювати з друкованими виданнями.

Відповіді на друге запитання «*Чи мали Ви досвід розміщення матеріалів у репозитарії ЗВО?*» продемонстрували, що переважна більшість респондентів (77 %) такого досвіду не мала. Лише 23 % викладачів, які працювали раніше в інших ЗВО, дали ствердну відповідь. Такі відповіді продемонстрували, що потрібно провести навчання для користувачів, щоб отримати базові навички роботи з програмним забезпеченням Dspace. З такою метою адміністратор репозитарію провів практичні тренінги для користувачів IP. Кожен викладач отримав логін і пароль для створення власної сторінки. Створили також відеоінструкцію, яка дає покрокові рекомендації щодо розміщення матеріалів у IP.

З'ясувати ефективність проведеної роботи мало на меті таке питання: «*Чи було Вам складно працювати з IP?*». 35 % респондентів дали ствердну відповідь, ще 20 % відповіли «досить складно». 17 % опитаних виявили, що складно пра-

цювати було тільки спочатку, коли вперше завантажували матеріали, з кожним наступним разом навички ставали кращими. Решта 28 % описали роботу в IP як нескладну. Різноманітність відповідей пов'язана насамперед з базовими навичками роботи з комп'ютером і мережею Інтернет, а також з віком респондентів.

На запитання анкети «*У чому полягали труднощі?*» відповіли по-різному. Найбільша кількість респондентів серед труднощів вказала відсутність повного тексту публікацій, тривалі пошуки статей на сайтах періодичних видань, потребу в скануванні друківаного тексту, а також тривалий час для розміщення публікації (особливо, якщо це робити вперше), перевагу документів у PDF-форматі, уведення ключових слів (кожне потрібно вносити окремо), технічні проблеми з мережею.

Важливим для дослідження ефективності роботи електронного архіву було таке питання: «*Які переваги, на Вашу думку, дає IP для навчального закладу?*». Викладачі КЗВО «Луцький педагогічний коледж» ВОР вказали такі:

- доступність і відкритість матеріалу для цитувань;
- можливість видавати меншу кількість друківаних екземплярів (якщо це посібники, наприклад);
- доступ до матеріалів у будь-який час, у будь-якому місці, де є інтернет;
- захищеність авторських прав;
- розвиток культури академічної доброчесності;
- можливість пошуку матеріалів IP за різними критеріями;
- підвищення рейтингу як конкретного викладача, так і ЗВО загалом;
- облік публікаційної активності викладачів певного структурного підрозділу;
- розвиток іміджу закладу освіти.

Останнє запитання «*Які недоліки в роботі з IP Ви помітили?*» мало на меті виявити прогалини в роботі чи структурі репозитарію. Респонденти вказали основні: неможливість автоматичного завантаження публікацій з Google Scolare та часові ресурси, які потрібно витратити на завантаження публікацій.

Отже, унаслідок проведеного опитування цілком зрозуміло, що для закладів вищої освіти (інститутів, університетів, коледжів, академій тощо) репозитарії мають значні переваги перед звичайним бібліотечним фондом, зокрема:

- доступ до наукових досліджень ЗВО на рівні світової спільноти;
- зосередження матеріалів в одному місці, електронному сховищі;
- збереження неопублікованих матеріалів;
- відкритість: інформація, розміщена в IP, є доступною для всіх у режимі перегляду без реєстрації;
- збереження та захист авторських прав.

Запровадження та ефективна робота інституційного репозитарію в установі забезпечує виконання таких завдань в освітній діяльності: сприяння науково-дослідницькому процесу в освітньому закладі; задоволення інформаційних запитів користувачів з різних галузей знань; поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами; підвищення освітніх і наукових рейтингів закладу; забезпечення індексації наукових матеріалів у наукометричних базах, зокрема в Google Академії; облік науково-дослідної роботи закладу. Важливим моментом для закладів вищої освіти є й те, що наявність репозитарію сприяти-

ме культивуванню норм і принципів академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та викладачів. Розміщення матеріалів у відкритому доступі з чіткою вказівкою автора, року, місця видання тощо дає змогу уникнути збігів у наукових текстах, сформуванню навички пошуку й опрацювання першоджерел, виявити ознаки плагіату, зважати на правильність оформлення цитованого матеріалу, дотримуватися норм авторського права тощо.

Висновки. Запровадження роботи IP має низку значних переваг як у роботі бібліотечних фондів, так і для розвитку науково-освітньої діяльності ЗВО. Немає оптимальної моделі проектування та структурування IP, проте визначені принципи запровадження системи електронного репозитарію забезпечать ефективність його роботи в майбутньому. Установлено, що певних труднощів і недоліків у роботі IP можна уникнути на етапі тестування за допомогою соціологічного опитування користувачів. Анкетування забезпечує зворотний зв'язок з користувачами IP, допомагає виявити потреби авторів і користувачів, установити чітку мету та завдання IP, сприяє популяризації використання відкритих джерел. Отож можна побудувати ефективний менеджмент якісного інформаційного продукту.

Перспектива подальших досліджень полягає у вивченні якості контенту вітчизняних інституційних репозитаріїв і процесів їх включення до міжнародних наукометричних та бібліографічних баз даних.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Бакуменко, Л.Г., 2011. Поняття інституціональний репозитарій: термінологічний підхід. *Вісник Харківської державної академії культури*, 34, с.227-235.
- Белінська, В. та Мороз, Н., 2013. Інституційний репозитарій як інструмент інформаційного забезпечення навчальної, наукової та міжнародної науково-дослідницької діяльності ЧДІЕУ. *Вісник Книжкової палати*, 8, с.22-24.
- Луцишина, Т., 2015. Інституційний репозитарій як перспективна форма наукової та освітньої комунікації у вищому навчальному закладі. *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського*, [online] 42, с.567-579. Доступно: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/prnbuimviv_2015_42_47> [Дата звернення 03 березня 2023].
- Олексюк, В.П. та Олексюк, О.Р., 2014. Інтеграція інституційного репозитарію в інформаційно-освітнє середовище ВНЗ. *Інформаційні технології і засоби навчання*, [online] 44 (6), с. 220-232. Доступно: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_44_6_22> [Дата звернення 03 березня 2023].
- Чмир, О.С., Кваша, Т.К., Ярошенко, Т.О., Чуканова, С.О., Дмитришин, В.С., Тихонкова, І.О., Попкова, Н.Г., Капленко, І.М., Щербак, Я.О. та Воронков, В.І., 2017. *Національний репозитарій академічних текстів: відкритий доступ до наукової інформації*. Київ: Український інститут науково-технічної експертизи та інформації.
- Ярошенко, Т., 2011. Зелений шлях відкритого доступу. Репозитарії та їх роль у науковій комунікації: перші двадцять років. *Бібліотечний вісник*, 5, с.3-10.
- Ярошенко, Т., Сербін, О. та Ярошенко, О., 2022. Відкрита наука: роль університетів та бібліотек у сучасних змінах наукової комунікації. *Цифрова платформа: інформаційні*

технології в соціокультурній сфері, [e-journal] 5(2), с. 277-292. <https://doi.10.31866/2617-796X.5.2.2022.270132>

Schatz, B. and Chen, Hs., 1996. Guest Editors' Introduction: Building Large-Scale Digital Libraries. *Computer*, [e-journal] 29 (5), pp.22-25. <https://doi.org/10.1109/2.493453>

REFERENCES

Bakumenko, L.H., 2011. Poniattia instytutsionalnyi repozytarii: terminolohichni pidkhid [The concept of an institutional repository: a terminological approach]. *Visnyk of Kharkiv State Academy of Culture*, 34, pp.227-235.

Bielinska, V. and Moroz, N., 2013. Instytutsiyni repozytarii yak instrument informatsiinoho zabezpechennia navchalnoi, naukovoї ta mizhnarodnoi naukovo-doslidnytskoi diialnosti ChDIEU [Institutional repository as a tool for information provision of educational, scientific and international research activities of ChDIEU]. *Bulletin of the Book Chamber*, 8, pp.22-24.

Chmyr, O.S., Kvasha, T.K., Yaroshenko, T.O., Chukanova, S.O., Dmytryshyn, V.S., Tykhonkova, I.O., Popkova, N.H., Kaplenko, I.M., Shcherbak, Ya.O. and Voronkov, V.I., 2017. *Natsionalnyi repozytarii akademichnykh tekstiv: vidkrytyi dostup do naukovoї informatsii* [National repository of academic texts: open access to scientific information]. Kyiv: Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information.

Lutsyshyna, T., 2015. Instytutsiyni repozytarii yak perspektyvna forma naukovoї ta osvitnoi komunikatsii u vyshchomu navchalnomu zakladi [Institutional repository as a promising form of scientific and educational communication in a higher educational institution]. *Academic Papers of Vernadsky National Library of Ukraine*, [online] 42, pp.567-579. Available at: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/nbnbuimviv_2015_42_47> [Accessed 03 March 2023].

Oleksiuk, V.P. and Oleksiuk, O.R., 2014. Intehratsiia instytutsiinoho repozytarii u informatsiino-osvitnie seredovyshche VNZ [Integration of the institutional repository into the information and educational environment of higher education institutions]. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, [online] 44 (6), pp.220-232. Available at: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_44_6_22> [Accessed 03 March 2023].

Schatz, B. and Chen, Hs., 1996. Guest Editors' Introduction: Building Large-Scale Digital Libraries. *Computer*, [e-journal] 29 (5), pp.22-25. <https://doi.org/10.1109/2.493453>

Yaroshenko, T., 2011. Zelenyi shliakh vidkrytoho dostupu. Repozytarii ta yikh rol u naukovii komunikatsii: pershi dvadtsiat rokiv [Green way of open access. Repositories and their role in scholarly communication: the first twenty years]. *Bibliotechnyi visnyk*, 5, pp.3-10.

Yaroshenko, T., Serbin, O., Yaroshenko, O., 2022. Vidkryta nauka: rol universytetiv ta bibliotek u suchasnykh zminakh naukovoї komunikatsii [Open science: the role of universities and libraries in modern changes in scientific communication]. *Digital Platform: Information Technologies in Sociocultural Sphere*, [e-journal] 5(2), pp.277-292. <https://doi.10.31866/2617-796X.5.2.2022.270132>

UDC 021.61:[027.7:004(477)]

Nadiia Horbach,

PhD in Philology,

Head of the Library of the Municipal Institution of Higher Education

Municipal Higher Educational Institution Lutsk Pedagogical College

of the Volyn Regional Council,

Lutsk, Ukraine

nadiagorbac@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-5593-6952>

Nataliia Liashuk,

PhD in Philology,

Associate Professor of the Information Activity and Tourism Department,

Higher Education Institution Open International University of

of Human Development "Ukraine",

Lutsk, Ukraine

nat_lashuk@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-1305-2227>

**PRINCIPLES AND ADVANTAGES OF IMPLEMENTING
AN INSTITUTIONAL REPOSITORY IN THE LIBRARIES OF HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS (ON THE EXAMPLE OF THE LUTSK PEDAGOGICAL COLLEGE
OF THE VOLYN REGIONAL COUNCIL)**

The purpose of the article is to define the basic principles of electronic repository efficiency, to study the experience and advantages of implementing an institutional repository in a higher education establishment, and to investigate the problems faced by users in the process of working with an institutional repository.

The research methods are based on analysis and synthesis, which made it possible to summarize previous scientific works on the problem under study and draw independent conclusions. The paper also uses the method of a sociological survey in the form of a questionnaire to identify the problems that users face when working with a repository.

The scientific novelty of the article is to clarify the basic principles of implementing an electronic repository system by libraries of higher education establishments; to study the advantages of an institutional repository as opposed to library collections and archives. The use of a sociological survey in the form of a questionnaire made it possible to identify some difficulties and shortcomings of the institutional repository.

Conclusions. The basic principles and specific recommendations for the design of the electronic repository system, which were taken into account during the implementation of the institutional repository of the Lutsk Pedagogical College of the Volyn Regional Council, were determined. The importance of conducting a sociological survey at the initial stages of the institutional repository to study the users' requirements and create a quality information product was revealed. Among the difficulties encountered by users and shortcomings in the work of the repository were the following: scanning of published documents (in some cases); lack of full-text documents; entering metadata, and keywords; inability to automatically download publications from Google Scholar; time resources required to download publications.

The survey provided feedback from users, helped to identify the needs of authors and users, set clear goals and objectives for the institutional repository, and promoted the use of open sources. Despite certain shortcomings, the institutional repository is an effective tool for the informatization of modern library services. It has been established that the efficient operation of an institutional repository ensures the development of scientific and educational activities at a higher education establishment.

Keywords: institutional repository; higher education institution; library; open data; scientific activity; electronic archive; Dspace software.

10.03.2023